

Handleiding Toetsing

Jaarlijkse Verklaring

naleving

FIN Normen Goed Bestuur

FIN

*Branchevereniging van
fondsen & foundations*

vastgesteld in de FIN ALV van 23 november 2017

Inhoudsopgave

INLEIDING	2
WERKWIJZE	3
Wie doet wat.....	3
Aanlevering Jaarlijkse Verklaring en bijbehorende documentatie	3
Toegang tot gegevens	4
TOETSING	4
Beroep	5
Toetsingsoordeel.....	5
Opname op FIN-website.....	6
Eigen vermelding FIN-leden	6
Hybride fondsen	6
Kosten.....	6
Bijlage 1: De Jaarlijkse Verklaring naleving FIN Normen Goed Bestuur	7

INLEIDING

De Vereniging Fondsen in Nederland (FIN) bevordert Goed Bestuur bij haar leden en ontwikkelt daartoe een stelsel van zelfregulering.¹

Daartoe heeft de FIN in november 2017 de FIN Code Goed Bestuur vastgesteld en daaruit de FIN Normen Goed Bestuur gedestilleerd. Deze behelzen fundamentele normen ter zake van inrichting, structuur en organisatie van het FIN-lid.

De FIN verzoekt haar leden om jaarlijks een verklaring in te dienen ter zake van de naleving van de FIN Normen Goed Bestuur (“de Jaarlijkse Verklaring”) en om deze vierjaarlijks extern te laten toetsen (“de Toetsing”).

Deze Handleiding beschrijft de procedures met betrekking tot de Jaarlijkse Verklaring en de Toetsing.

Deze Handleiding treedt in werking per 1 januari 2018 en heeft de status van een intern FIN-reglement, zodat deze waar nodig kan worden bijgesteld zonder dat daarvoor wijziging van de Statuten van de FIN nodig is. De jaren 2018 en 2019 gelden als proefperiode, waarin het voor alle betrokkenen de bedoeling is om hiermee in de praktijk te oefenen en te reflecteren of deze werkwijze inderdaad bijdraagt aan kwaliteitsbevordering en -bewaking. Zowel de leden, als de Toetsers, als ook de Commissie Goed Bestuur en het FIN-bestuur, kunnen met name in deze periode suggesties doen ter verbetering van inhoud, proces en werkwijze. Uiteindelijk stelt de Algemene Ledenvergadering (ALV) eventuele wijzigingen vast.

De FIN Code Goed Bestuur, de Jaarlijkse Verklaring en de Toetsing maken deel uit van een collectief ontwikkeltraject. De FIN ontwikkelt ook andere vormen van kwaliteitsverbetering.

Indiening van de Jaarlijkse Verklaring en de daarbij behorende medewerking aan de Toetsing geschiedt op basis van vrijwilligheid.

De FIN-leden met een donatievolume van gemiddeld € 150.000 per jaar of meer (over de voorafgaande drie jaar genomen) worden door de FIN nadrukkelijk opgeroepen om de Jaarlijkse Verklaring in te dienen en in te stemmen met de Toetsing.

De FIN-leden met een donatievolume van gemiddeld onder de € 150.000 per jaar (over de voorafgaande drie jaar genomen) worden door de FIN daartoe nadrukkelijk uitgenodigd.

---

¹ Dit stelsel van zelfregulering is tot stand gekomen na uitvoerig overleg binnen de filantropische sector en uitgebreide uitwisseling met de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie. Deze heeft in zijn brieven aan de SBF en de Tweede Kamer, d.d. 7 respectievelijk 8 november 2016, gesteld dat dwingende normen of andere vormen van overheidstoezicht op de vermogensfondsen niet geëigend zijn, gezien het private karakter van de herkomst van de middelen, waarbij geen beroep is gedaan op de vrijgevigheid van het algemene publiek. Hij merkte daarbij op dat de FIN een passend stelsel van zelfregulering ontwikkelt, hiermee zijn steun betuigend aan het breed gedragen proces binnen de sector zelf.

WERKWIJZE

Wie doet wat

De ALV van de FIN stelt de Code Goed Bestuur vast en de Jaarlijkse Verklaring (zie Bijlage 1). Zij stelt ook de toetsingsprocedure vast en borgt de verdere ontwikkeling daarvan.

Het FIN-bestuur benoemt de Commissie Goed Bestuur, bestaande uit een aantal FIN-leden met een onafhankelijke externe voorzitter. Deze commissie monitort het proces van de jaarlijkse registratie door het FIN-bureau en de vierjaarlijkse Toetsing door de Toetser. Zij rapporteert daarover aan het FIN-bestuur en aan de FIN ALV.

Het FIN-bureau registreert de door de FIN leden ingediende Jaarlijkse Verklaring en controleert deze op volledigheid qua beantwoording en documentatie. Dit betreft een administratieve toets. Het FIN-bureau rapporteert terzake aan de Commissie Goed Bestuur.

Het FIN-bestuur benoemt in overleg met de Commissie Goed Bestuur een onafhankelijke professionele Toetser. Deze toetst vierjaarlijks inhoudelijk of de overgelegde documentatie alle onderdelen van de door het FIN-lid ingediende Jaarlijkse Verklaring voldoende onderbouwt. De Toetser kan desgewenst ook voorgaande Jaarlijkse Verklaringen bij de toetsing betrekken. De Toetser rapporteert en adviseert aan de Commissie Goed Bestuur.

Aanlevering Jaarlijkse Verklaring en bijbehorende documentatie

Binnen negen maanden na afloop van het boekjaar levert het FIN-lid de Jaarlijkse Verklaring met relevante documentatie aan bij het FIN-bureau op het daartoe ingerichte digitaal portaal.

Voor zover het vertrouwelijke, interne stukken betreft, kan het FIN-lid aangeven dat de Toetser deze documenten bij het kantoor van het FIN-lid in kan zien; de extra kosten die daarmee gemoeid zijn, komen voor rekening van het FIN-lid.

In bijzondere situaties kan deze termijn in overleg met de Toetser verlengd worden met maximaal drie maanden.

Aanmelden voor het aanleveren van de Jaarlijkse Verklaring

1. U stuurt een email naar: toetsing@verenigingvanfondsen.nl
2. In de email vermeldt u:
  - a. De naam van het FIN-lid
  - b. Emailadres van persoon 1 die toegang tot het portaal moet hebben
  - c. (*Eventueel*) emailadres van persoon 2 die toegang tot het portaal moet hebben
3. Binnen twee weken ontvangt u op bovengenoemd(e) emailadres(sen) een link en instructies hoe deze te gebruiken.

Het FIN-lid geeft per onderdeel van de Jaarlijkse Verklaring zo concreet mogelijk aan welk(e) document(en) dit onderbouw(t)(en), en welke specifieke elementen daaruit relevant zijn, bijvoorbeeld: "Statuten, art.2.6 en 13.4 t/m 13.7".

Relevante documenten kunnen onder meer zijn:

- meerjarenbeleidsplan en (meerjaren)begroting;
- jaarstukken: jaarrekening, bestuursverslag en indien aanwezig accountantsverslag, dan wel indien van toepassing, verklaring van de kascommissie;
- beleggingsbeleid en beleggingsstatuut;
- statuten (eenmalig; daarna slechts Statutenwijzigingen indien van toepassing);
- directiereglement, overige reglementen;
- uittreksel KvK (eenmalig; daarna slechts indien gewijzigd);
- interne taakverdeling / volmachten / procuratieschema;
- lijst nevenfuncties leden bestuur/raad van toezicht;
- (citatens uit) notulen en besluiten directie/bestuur/raad van toezicht/commissies, voor zover het gaat om een weergave van een werkwijze en/of besluiten welke onderbouwen dat er aan een norm wordt voldaan, indien dat niet reeds blijkt uit de overige ingediende stukken;
- eventuele andere relevante documenten.

Het FIN-lid sluit alleen de documentatie bij die het zelf noemt ter ondersteuning van de Jaarlijkse Verklaring.

Toegang tot gegevens

Het FIN-bureau en de Toetsers krijgen als enigen toegang tot deze dossiers. Indien de Commissie Goed Bestuur en/of het FIN-bestuur ten behoeve van hun oordeelsvorming toegang tot een dossier nodig hebben, zullen zij dat verkrijgen. Het FIN-lid wordt daarover schriftelijk ingelicht.

Niet-publieke stukken worden altijd vertrouwelijk behandeld, tenzij het FIN-lid schriftelijk aangeeft dat dit niet nodig is.

TOETSING

De Toetsers licht het FIN-lid vooraf in wanneer hij gaat toetsen.

De Toetsers toetst in beginsel alleen de meest recente Jaarlijkse Verklaring. Ook neemt hij kennis van de administratieve bevindingen van het FIN-bureau in de voorgaande jaren. Indien de Toetsers daartoe aanleiding ziet, kan hij ook de voorgaande Jaarlijkse Verklaringen bij zijn Toetsing betrekken.

De Toetser vraagt zo nodig extra documentatie c.q. toelichting aan het FIN-lid. Het FIN-lid vermeldt daartoe bij de Jaarlijkse Verklaring wie namens hem beschikbaar is voor het verschaffen van eventuele aanvullende informatie.

De FIN Normen Goed Bestuur, zoals vervat in de Jaarlijkse Verklaring, zijn binair. Dat wil zeggen: de Toetser toetst of de documentatie al dan niet de normen op juiste wijze onderbouwt. Het is ook mogelijk dat een norm niet van toepassing is op een bepaald FIN-lid. Het lid motiveert dat schriftelijk in de Jaarlijkse Verklaring. De Toetser toetst dan of dit strijdig is met de bedoeling van de desbetreffende norm resp. de geest van de FIN Code Goed Bestuur. Is dat niet het geval, dan kan de Toetser een positief oordeel afgeven.

De Toetsing bestaat uit bureau-onderzoek door de Toetser, eventueel aangevuld met correspondentie en/of telefonisch contact tussen hem en het FIN-lid en/of het inzien van documenten op het kantoor van het FIN-lid. In voorkomende gevallen kan een bespreking plaatsvinden met het FIN-lid.

De Toetser komt tot een oordeel of de ingediende Jaarlijkse Verklaring door de daarbij aangeleverde documentatie voldoende wordt onderbouwd.

De Toetsing behelst dus niet mede een actieve toetsing op feitelijk gedrag. Van het FIN-lid wordt verwacht dat het aan het eind van de Jaarlijkse Verklaring ook verklaart dat het zich in de praktijk houdt aan de FIN Normen Goed Bestuur. Indien aan de Toetser, eventueel uit anderen hoofde, mocht blijken dat het FIN-lid zich in de praktijk gedraagt op een manier die niet in overeenstemming is met de FIN Normen Goed Bestuur, dan neemt de Toetser dat mee in zijn oordeel.

Indien de Toetsing leidt tot een positief oordeel van de Toetser, rapporteert hij dit schriftelijk aan de Commissie Goed Bestuur.

Indien de Toetsing niet, dan wel niet geheel, tot een positief oordeel leidt, stelt de Toetser het FIN-lid schriftelijk in kennis van aard en omvang van de tekortkomingen. Het lid krijgt, indien het dit wenst, vervolgens een, alle omstandigheden in aanmerking genomen, redelijke termijn van de Toetser om deze op te heffen. Aan het eind van die termijn vormt de Toetser zich een eindoordeel en rapporteert daarover schriftelijk aan de Commissie Goed Bestuur.

Beroep

Bij verschil van inzicht tussen de Toetser en een FIN-lid over het verloop of de uitkomst van een toetsing, vindt er eerst overleg plaats met de Commissie Goed Bestuur. Leidt dat niet tot overeenstemming, dan is er een beroepsmogelijkheid bij het FIN-bestuur. Zowel de Commissie Goed Bestuur als het FIN-lid kunnen een kwestie aan het FIN-bestuur voorleggen. Het FIN-bestuur beslist.

Toetsingsoordeel

De Commissie Goed Bestuur geeft het FIN-bureau opdracht om het FIN-lid schriftelijk op de hoogte te stellen van de uitkomst van het toetsingsproces ("het Toetsingsoordeel"). Is het Toetsingsoordeel positief, dan luidt de tekst:

"Namens het FIN-bestuur verklaart de Commissie Goed Bestuur dat de ingediende Jaarlijkse Verklaring naleving FIN Normen Goed Bestuur door de daarbij aangeleverde documentatie voldoende wordt onderbouwd."

Opname op FIN-website

Bij een positief Toetsingsoordeel neemt de FIN de naam van het FIN-lid op in een daartoe strekkend overzicht van FIN leden op de website van de FIN, tenzij het FIN-lid dat niet wenst blijktens diens mededeling in de Jaarlijkse Verklaring.

Eigen vermelding FIN-leden

Bij een positief Toetsingsoordeel staat het het FIN-lid vrij om te vermelden op zijn eigen website en in overige uitingen:

“FIN-lid X verklaart te voldoen aan de FIN-normen Goed Bestuur en heeft daartoe de Jaarlijkse Verklaring naleving FIN-normen Goed Bestuur ingediend, welke periodiek getoetst wordt.”

(desgewenst met toevoeging van het desbetreffend jaartal: ‘Dit is voor het laatst in ----.’).

Gebruik van een andere formulering met betrekking tot de Verklaring en Toetsing is niet toegestaan.

Hybride fondsen

Voor het kleine aantal hybride FIN-leden (die zowel vermogensfonds zijn, als een actief beroep doen op geldelijke bijdragen van het algemene publiek en beschikken over een CBF-erkenning) gelden zowel de FIN Code Goed Bestuur als de CBF Erkenningsregeling. Om dubbel werk voor hen te voorkomen, geldt: de toetsing die zij ondergaan t.b.v. de Erkenningsregeling wordt geacht voor de FIN Toetsing voldoende te zijn, zolang deze gelijk is of verder gaat dan de Jaarlijkse Verklaring. Aangezien de Erkenning telkens in beginsel voor een aantal jaren geldt, is voor FIN doeleinden wel een Jaarlijkse Verklaring van het hybride lid gewenst.

Het hierboven gestelde ten aanzien van de vermelding op de FIN-website en de eigen vermelding door het hybride FIN-lid geldt in die gevallen evenzeer.

Kosten

Aan het indienen van de Jaarlijkse Verklaring zijn voor het lid geen kosten verbonden.

De kosten verbonden aan de Toetsing bedragen € 500 incl. btw per lid (prijspeil 2018), rechtstreeks te voldoen aan de Toetser op factuurbasis.

In uitzonderlijke gevallen kan in het kader van de Toetsing een bespreking en/of bezoek aan het kantoor van het FIN-lid noodzakelijk zijn. Eventueel hieraan verbonden extra kosten zullen vooraf tussen de Toetser en het lid worden overeengekomen en zijn eveneens voor rekening van het lid.

Bijlage 1: De Jaarlijkse Verklaring naleving FIN Normen Goed Bestuur

Het onderhavige vermogensfonds verklaart dat het voldoet aan onderstaande normen, die zijn afgeleid uit de FIN Code Goed Bestuur.

Naam vermogensfonds:.....
 Adres vermogensfonds:.....
 Statutaire vestigingsplaats vermogensfonds:.....
 Inschrijvingsnummer KvK indien van toepassing:.....
 Donatievolume¹ is lager dan € 150.000: JA / NEE (doorhalen wat niet van toepassing is)
 Beschikingsnummer RSIN:.....
 Contactpersoon voor nadere inlichtingen, naam: .....
 mail en telefoonnummer: .....
 Vermelding gewenst in het -op de FIN website te publiceren- overzicht van FIN leden die de Verklaring inzake de naleving FIN Normen Goed Bestuur hebben ingediend: JA / NEE (doorhalen wat niet van toepassing is)

Norm	Waar vastgelegd in eigen stukken
<p><u>Norm 1. Beleid</u></p> <p>a. Het vermogensfonds heeft een beknopt actueel (meerjaren)beleidsplan waarin het beleid, een (meerjaren)begroting en voor zover mogelijk de beoogde doelen en/of maatschappelijke resultaten zijn beschreven;</p> <p>b. Het (meerjaren)beleidsplan en de activiteiten van het vermogensfonds zijn in overeenstemming met zijn statutaire doelstelling.</p>	
<p><u>Norm 2. Toezicht</u></p> <p>a. Het bestuur en, indien aanwezig, het toezichthoudend orgaan legt vast hoe intern toezicht op bestuurlijke en/of uitvoerende taken is georganiseerd, en hoe daaraan uitvoering wordt gegeven;</p> <p>b. Het hierboven onder a. genoemde beleid is in het beleidsplan en/of de Statuten en/of reglementen van het vermogensfonds tot uitdrukking gebracht.</p>	
<p><u>Norm 3. Financiën en administratie</u></p> <p>a. Het bestuur en, indien van toepassing, het toezichthoudend orgaan, legt beleid vast op het gebied van onkostenvergoedingen en beloningen voor bestuursleden en indien van toepassing directie en leden van het toezichthoudend orgaan en ziet toe op de naleving;</p> <p>b. Er is sprake van een vrij besteedbaar eigen vermogen dan wel een structurele en vrij besteedbare inkomstenbron. De betrokkenen bij het vermogensfonds beschikken niet over het vermogen respectievelijk de inkomsten van het vermogensfonds, alsof het hun eigen vermogen is of hun eigen inkomsten zijn.</p>	
<p><u>Norm 4. Bestuur en toezichthoudend orgaan</u></p> <p>a. Het bestuur of indien aanwezig het toezichthoudend orgaan hebben de volgende zaken vastgelegd in de Statuten en/of een reglement:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De omvang en competenties van het bestuur en/of het toezichthoudend orgaan 2. De zittingstermijn 3. Het aantal mogelijke herbenoemingen 4. De taakverdeling binnen het bestuur en/of het toezichthoudend orgaan. 5. De jaarlijkse evaluatie van het eigen functioneren. 	

¹ Gemiddelde van de afgelopen drie jaar

Norm 5. Verstrengeling van belangen

- a. Het bestuur en, indien van toepassing, het toezichhoudend orgaan of een commissie, houdt een actuele lijst van (neven)functies bij en waakt tegen elke vorm van belangenverstrengeling van leden van de directie, het personeel, het bestuur, het toezichhoudend orgaan die de uitoefening van hun taak kunnen beïnvloeden;
- b. Het lid van de directie, het bestuur, het toezichhoudend orgaan of een commissie meldt een (potentieel) tegenstrijdig belang aan de voorzitter van het toezichhoudend orgaan of - als die niet aanwezig is - aan de voorzitter van het bestuur en tevens aan zijn collega-leden. Het lid verschaft alle relevante informatie. Het toezichhoudend orgaan c.q. het bestuur beslist of er sprake is van een tegenstrijdig belang;
- c. Het lid van de directie, het bestuur, het toezichhoudend orgaan of een commissie dat daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van het vermogensfonds, neemt niet deel aan de beraadslaging en besluitvorming. Wanneer hierdoor geen bestuursbesluit kan worden genomen, wordt het besluit genomen door het toezichhoudend orgaan. Bij ontbreken van een toezichhoudend orgaan, wordt het besluit genomen door het bestuur onder schriftelijke vastlegging van de overwegingen die aan het besluit ten grondslag liggen, tenzij de statuten anders bepalen;
- d. De hierboven onder de letters a t/m c opgenomen uitgangspunten worden vastgelegd.

Norm 6. Verantwoording

- a. Het vermogensfonds rapporteert in zijn bestuursverslag over de volgende zaken:
  - 1. De statutaire doelstelling van het vermogensfonds;
  - 2. De gekozen strategie van het vermogensfonds, oftewel de activiteiten die de organisatie ontplooit om het (meerjaren)beleid te realiseren;
  - 3. De beoogde resultaten;
  - 4. De geplande besteding van middelen aan activiteiten;
  - 5. Een evaluatie van wat het vermogensfonds in het afgelopen boekjaar wel en wat het niet heeft bereikt in het licht van het (meerjaren)beleid;
  - 6. De samenstelling van het bestuur, en indien van toepassing de directie en het toezichhoudend orgaan;
  - 7. De verdeling van de functies van besturen en toezicht, de organen die daartoe zijn ingesteld (indien van toepassing) en de taken;
  - 8. Het beloningsbeleid² aangaande de directie (indien het vermogensfonds een directie heeft), welk aansluit bij het ideële karakter van het vermogensfonds en de benodigde professionaliteit;
  - 9. Het onkostenvergoedings- en/of beloningsbeleid³ ten aanzien van leden van het bestuur, en indien aanwezig het toezichhoudend orgaan.

Norm 7. Publicatie bestuursverslag en verkorte staat van baten en lasten en overige basisgegevens

- a. Het vermogensfonds plaatst binnen 6 maanden na afloop van het boekjaar een inhoudelijk bestuursverslag of een uittreksel daarvan en de verkorte staat van baten en lasten op een voor het publiek toegankelijke website:
..... ;

² Hier concrete bedragen aangeven, dan wel de gehanteerde norm -zoals bijvoorbeeld een toepasselijke CAO-, dan wel de elementen omschrijven waarop het beleid is gebaseerd.

³ Hier concrete bedragen aangeven, dan wel de gehanteerde norm, dan wel de elementen omschrijven waarop het beleid is gebaseerd.

Door dit rapport te ondertekenen, wordt namens alle (statutaire) bestuurders en (titulaire) directeuren van het vermogensfonds verklaard:

1. dat aan het gestelde met betrekking tot de normen 1 tot en met 7 door het vermogensfonds is voldaan;
óf
dat niet door het vermogensfonds aan alle bepalingen is voldaan, omdat: .....
2. dat het vermogensfonds zich in de praktijk houdt aan de FIN Normen Goed Bestuur, zoals ingevuld in deze Jaarlijkse Verklaring;
3. dat het vermogensfonds daarnaast aan intervisie doet: JA / NEE (doorhalen wat niet van toepassing is) met de volgende andere vermogensfondsen;
4. voor hybride fondsen: dat het vermogensfonds een Erkenning van het CBF heeft sinds .....
5. dat deze verklaring naar waarheid is ingevuld.

Aldus getekend op ..... te.....

Voorzitter
(bestuur of Raad van Toezicht)

Secretaris/Penningmeester
(bestuur of Raad van Toezicht)

.....

.....

*Het vermogensfonds bewaart de originele getekende Verklaring in zijn eigen archief en levert de 'Verklaring naleving FIN Normen Goed Bestuur' na ondertekening digitaal aan bij de FIN, tezamen met de volgende **bijlagen**, voor zover relevant:*

- meerjarenbeleidsplan en (meerjaren)begroting;
- jaarstukken: jaarrekening, bestuursverslag en indien aanwezig verklaring van een onafhankelijke accountant, dan wel, indien van toepassing, verklaring van de Kascommissie;
- beleggingsbeleid en beleggingsstatuut;
- Statuten (eenmalig; daarna slechts indien gewijzigd), directiereglement, overige reglementen;
- uittreksel KvK (eenmalig; daarna slechts indien gewijzigd);
- taakverdeling / volmachten / procuratieschema;
- lijst nevenfuncties leden bestuur respectievelijk Raad van Toezicht;
- (citatoren uit) notulen en/of besluiten directie/bestuur/Raad van Toezicht/commissies, voor zover het gaat om een weergave van een werkwijze en/of besluiten welke staat dat er aan een norm wordt voldaan, indien dat niet reeds blijkt uit de overige ingediende stukken.

N.B. Interne vertrouwelijke stukken kunnen ook ten kantore van het FIN-lid ter inzage worden gesteld van de Toetser; de extra kosten daarvan komen dan voor rekening van het FIN-lid.